

15. rocznica śmierci Jerzego Nowosielskiego

2026-02-21

Dziś, 21 lutego, mija 15. rocznica śmierci prof. Jerzego Nowosielskiego, jednego z najwybitniejszych polskich malarzy, laureata Srebrnego Medalu „Cracoviae Merenti”. Z tej okazji na grobie artysty na Cmentarzu Rakowickim zapłonął znicz od władz miasta Krakowa.

Jerzy Nowosielski urodził się 7 stycznia 1923 roku w Krakowie. W pierwszych latach II wojny światowej rozpoczął studia malarskie w Instytucie Sztuk Plastycznych w Krakowie, przemianowanym przez Niemców na *Kunstgewerbeschule*. W latach 1945–1947 kontynuował studia w Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych pod kierunkiem prof. Eugeniusza Eibischa. W tym czasie związał się z Grupą Młodych Plastyków, od 1947 r. był asystentem Tadeusza Kantora w Szkole Sztuk Plastycznych. Od 1957 r. należał do Grupy Krakowskiej i został wykładowcą w zakresie malarstwa i projektowania tkaniny w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Pięknych w Łodzi, ale szybko powrócił do rodzinnego Krakowa. W 1961 r. obronił dyplom w ASP i rozpoczął tu wykłady z malarstwa. Od 1962 r. został profesorem krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Od najmłodszych lat był zafascynowany liturgią wschodnią, w której został wychowany (najpierw jako grekokatolik, później prawosławny). Znany był przede wszystkim jako autor prac religijnych – malowideł ściennych, ikonostasów, ale malował też kompozycje abstrakcyjne, pejzaże. Jest autorem polichromii w cerkwiach, m.in. w Jeleniej Górze, Kętrzynie, zaprojektował także polichromię w nieistniejącej już cerkwi w Białymstoku, ikonostasów w cerkwiach, w tym w krakowskiej cerkwi pod wezwaniem Zaśnięcia Matki Bożej, polichromii w kościołach: w Wesołej k. Warszawy, w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego w Warszawie-Jelonkach, w kościele pod wezwaniem św. Franciszka z Asyżu na Azorach w Krakowie. Swymi obrazami zapełnił także zaprojektowaną przez siebie kapliczkę cerkiewną Fundacji św. Włodzimierza przy ul. Kanoniczej 15 w Krakowie.

Uczestniczył w licznych wystawach w kraju i za granicą: w weneckich Biennale, w Sao Paulo, w Nowym Jorku, Lipsku, Essen, Mediolanie, Augsburgu. Jego wystawy indywidualne pokazywano w kraju, a także w Paryżu, Londynie, Wiedniu, Karlskronie i Sztokholmie. Jego prace znajdują się w wielu kolekcjach prywatnych i muzeach w Polsce i na świecie. Był także teoretykiem sztuki, autorem esejów z dziedziny ikony i teologii prawosławnej, publikowanych m. in. w krakowskim wydawnictwie Znak. Nagradzany przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, w 1984 r. Nagrodą Państwową, w 1994 r. Nagrodą Wielką Fundacji Kultury.

W maju 1996 r. z inicjatywy Zofii i Jerzego Nowosielskich została powołana Fundacja Nowosielskich. Celem tej instytucji jest promowanie najwartościowszych zjawisk we współczesnej kulturze, poprzez organizację wystaw, sympozjów i sesji naukowych oraz wymianę kulturalną z ośrodkami artystycznymi w kraju i za granicą, wspieranie dokonań twórców różnych pokoleń i różnych kierunków oraz poprzez ustanowienie corocznej Nagrody Fundacji Nowosielskich i przyznawanie wybijającym się młodym twórcom różnych form stypendialnej pomocy a także dokumentowanie i inwentaryzacja dzieł Jerzego Nowosielskiego oraz inspirowanie naukowych badań nad jego twórczością.

Kraków, miasto rodzinne Jerzego Nowosielskiego, zawdzięcza mu nie tylko jego wieloletnią obecność

**Magiczny
Kraków**

wśród środowiska artystycznego, nie tylko jego wspaniałe prace, ale także czerpie z jego przemyśleń, bogatej i złożonej osobowości, która kształtowała się na pograniczu kultur i światopoglądów.

Jerzy Nowosielski 14 kwietnia 1999 roku został uhonorowany Srebrnym Medalem „Cracoviae Merenti”, rok później tytułem doktora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 2010 r. został laureatem prestiżowej Nagrody Polskiej Akademii Umiejętności im. Erazma i Anny Jerzmanowskich.